

Februari 2014

KIMO Nieuwsbrief

➤ Het CleanSea project

Als mensen produceren wij van alles –wij veroorzaken veel afval– en daarbij wordt de zee dikwijls als vuilnisbelt gebruikt. Verpakkingen, flesjes, blikjes, industriële plastics, sigarettenpeuken, computers, verfblikken, olievaten en nog veel meer is terug te vinden in onze oceanen en zeeën. Dit heeft schadelijke gevolgen voor:

- het leven in zee (vissen, vogels en zoogdieren raken verstrikt in afval of zien het aan voor voedsel)
- de economische sectoren (zoals visserij en toerisme)
- de volksgezondheid (bijvoorbeeld plastic deeltjes in de voedselketen).

KIMO werkt sinds 2013 samen met andere organisaties in CleanSea, een groot Europees onderzoeksproject, met als doel informatie en instrumenten aan te dragen om de Europese zeeën schoon, gezond en productief te houden. In het CleanSea project wil men dit bereiken door het vergroten van de kennis over de samenstelling, verspreiding en impact van zwerfvuil in zee. Daartoe

nauwkeurig gewogen, geanalyseerd en verwerkt in de rapportage van CleanSea.

De tien schepen uit het FFL project werken dan ook graag mee in het internationaal onderzoek CleanSea om aan de vervuiling van de zeeën een halt toe te roepen.

Met name vissers worden zich meer en meer bewust van de gevolgen van de verontreinigingen van de zeeën en de oceanen. Hun werkgebied wordt immers steeds meer vervuild met dat afval. In Nederland werken al meer dan tien jaar ruim honderd bemanningen (meer dan zeshonderd vissers) van Nederlandse vissersschepen samen in het Fishing for Litter project, waarvan de resultaten aantonen dat het bijzonder zinvol is wat deze vissers presteren. Zij nemen jaarlijks vele honderden tonnen maritiem afval, maar ook afval van on-shore, dat op zee terecht komt via de rivieren en kanalen, mee naar land. In de afgelopen tien jaar hebben de vissers meer dan 2.500.000 kg afval uit zee verwijderd.

heeft KIMO Nederland en België tien Nederlandse vissersschepen benaderd die nu ook sinds januari 2014 deelnemen aan het internationale onderzoek "CleanSea". Met behulp van de tien vissersschepen en hun bemanningen zullen er gegevens worden verzameld over de omvang en de plaats van de verontreinigingen op de Noordzee. Het afval dat zij naar wal brengen wordt

De noodzaak van CleanSea

Afval in zee bedreigt Europese mariene ecosystemen en is daarmee een groot maatschappelijk probleem omdat de gevolgen schadelijk kunnen zijn voor de economie, de samenleving en ook ons persoonlijk welzijn. Afval in zee wordt dan ook expliciet door de EU genoemd in de

Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) als één van de indicatoren voor het bereiken van een goede

milieutoestand (GMT) in 2020. CleanSea, het Europees onderzoeksproject, beoogt kennis te genereren om deze problemen in kaart te brengen en aan te pakken.

Het Projectdoel van CleanSea

CleanSea is een multidisciplinair opgezet onderzoeksproject dat de problematiek van afval in zee vanuit verschillende invalshoeken bekijkt. Het doel van het project is om Europese lidstaten en andere 'organisaties' kennis en methoden aan te reiken om de oorzaken en gevolgen van afval in zee beter te kunnen vaststellen en daarmee ook bij te dragen aan een schone zee, vrij van schadelijke hoeveelheden afval. Het project zal daartoe opties formuleren voor beleid. De resultaten die uit het CleanSea project komen zullen met name relevant zijn voor:

1. Het bieden van een uitgebreide karakterisering en analyse van het afvalprobleem in de vier mariene regio's van Europa, de Zwarte Zee, de Middellandse Zee, de Noordzee en de Baltische Zee,
2. Het voorstellen van innovatieve methoden en standaard protocollen om het monitoren van afval in zee te faciliteren en harmoniseren,
3. Het presenteren van kosteneffectieve beheersmaatregelen en beleidsopties om de doelen van de KRM en andere internationale doelen omtrent afval in zee te halen.

De deelnemers aan het CleanSea project verwachten op basis van een verbinding van natuur- en

sociaalwetenschappelijk onderzoek en de raadpleging van verschillende Kennisinstituten een routekaart voor een Europese Aanpak van Afval in Zee op te stellen.

CleanSea wil dit bereiken door de scheidlijnen tussen verschillende disciplines te doorbreken. Zij wil dat doen door het combineren van data en kennis in vijf verschillende werkpakketten binnen het project. In het CleanSea project wordt daarbij gebruik gemaakt van een geïntegreerde aanpak om de Routekaart voor een Europese Aanpak van Afval in Zee te kunnen realiseren. Geavanceerde technieken zoals ecotoxicologie, analytische chemie, satelliet imaging, oceanografische modellen, mariene monitoring en de beoordeling van de afbreekbaarheid (biodegradatie) zullen worden ingezet om de verspreiding en de effecten van zwerfvuil op zee te bestuderen. Verschillende onderzoeksmethoden en een deelgerichte benaderingen zullen worden toegepast om zowel sociaal-economische als beleidsmatige belemmeringen voor het zeemilieu weg te nemen.

CleanSea beoogt effectieve beleidsopties en beheersmaatregelen voor te stellen die de belemmeringen wegnemen en een duurzaam gebruik van mariene hulpbronnen zullen bevorderen. De deelnemers in het CleanSea project zijn gevestigd in 11 lidstaten en bestaan uit 4 universiteiten, 5 onderzoeksinstituten, 6 MKB organisaties, 1 NGO en KIMO Nederland en België als netwerk van kustgemeenschappen. Het Instituut Voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit in Amsterdam heeft de leiding in het project.

KIMO Nederland en België is een vereniging van 36 kustgemeenten en is een onderdeel van KIMO International. KIMO International is in 1990 in Denemarken opgericht. De Noorse afkorting KIMO staat voor "Kommunenenes Internasjonale Miljøorganisasjon". De organisatie strijdt onder andere tegen de vervuiling van de Noordzee, Ierse Zee, Noordoostelijke Atlantische oceaan en de Baltische Zee. KIMO International heeft 160 deelnemende gemeenten in 16 landen. Met deelname aan het CleanSea project wil KIMO Nederland en België een bijdrage leveren aan het terugdringen van de achteruitgang van het maritieme milieu om zo de zeeën in goede toestand aan komende generaties te kunnen overdragen.